

**ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ
ΝΟΜΟΣ ΑΤΤΙΚΗΣ
ΔΗΜΟΣ ΔΙΟΝΥΣΟΥ
ΕΠΙΤΡΟΠΗ ΠΟΙΟΤΗΤΑΣ ΖΩΗΣ**

**ΑΓ. ΣΤΕΦΑΝΟΣ: 17/9/21
ΑΡ. ΠΡΩΤ. 30569**

ΕΙΣΗΓΗΣΗ

ΘΕΜΑ : Διατύπωση γνώμης για τη Στρατηγική Μελέτη Περιβαλλοντικών Επιπτώσεων των 10ετών τομεακών προγραμμάτων ανάπτυξης (ΤΠΑ) των ετών 2020-2029 και 2021-2030, που αφορά το σύστημα μεταφοράς ηλεκτρικής ενέργειας του ΑΔΜΗΕ.

Ο Πρόεδρος έθεσε υπόψη του σώματος την εισήγηση του, που έχει ως εξής:

A) Λαμβάνοντας υπόψη:

- 1) Τις διατάξεις του άρθρου 73 του ν.3852/2010 «Νέα Αρχιτεκτονική της Αυτοδιοίκησης και της Αποκεντρωμένης Διοίκησης – Πρόγραμμα Καλλικράτης» (ΦΕΚ 87/Α'/2010) όπως τροποποιήθηκε μεταγενέστερα,
- 2) Το ν.3463/2006 «Κύρωση του Κώδικα Δήμων & Κοινοτήτων» (ΦΕΚ 114/Α'/08-06-2006), όπως τροποποιήθηκε με την παρ.13 Άρθρο 5 ν. 4623/2019 και ισχύει
- 3) Το υπ' αριθμ. 23271/15-7-2021 έγγραφο του Προέδρου του Περιφ. Συμβουλίου Αττικής, με το οποίο αναγγέλθηκε η έναρξη διαδικασίας διαβούλευσης.
- 4) Το υπ' αριθμ. πρωτ. ΥΠΕΝ/ΔΙΠΑ/64511/4235/2-7-2021, με το οποίο διαβιβάσθηκε στο Περιφ. Συμβούλιο η Στρατηγική Μελέτη Περιβαλλοντικών Επιπτώσεων των 10ετών προγραμμάτων 2020-2029 και 2021-2030, συστήματος μεταφοράς ηλεκτρικής ενέργειας του ΑΔΜΗΕ.
- 5) Η Στρατηγική Μελέτη Περιβαλλοντικών Επιπτώσεων των 10ετών προγραμμάτων 2020-2029 και 2021-2030, συστήματος μεταφοράς ηλεκτρικής ενέργειας του ΑΔΜΗΕ.
- 6) Το υπ' αριθμ. 24080/22-7-2021 έγγραφο του Αντιδημάρχου Επιχειρησιακής Λειτουργίας και Καθημερινότητας του Πολίτη, κ. Τσιλιγγίρη.
- 7) Το υπ' αριθμ. 27218/23-8-2021 έγγραφο του Δ/ντή Περιβάλλοντος κ. Παπαδόπουλου.

B) Εισηγούμαι τα εξής:

B.1 Σύντομη παρουσίαση της μελέτης

1. Ο Διαχειριστής του Ελληνικού Συστήματος Μεταφοράς Ηλεκτρικής Ενέργειας (ΑΔΜΗΕ), σύμφωνα με τις προβλέψεις του Νόμου 4001/2011 είναι επιφορτισμένος με τη λειτουργία, την εκμετάλλευση, τη συντήρηση και την ανάπτυξη του Ελληνικού Συστήματος Μεταφοράς Ηλεκτρικής Ενέργειας (ΕΣΜΗΕ), ώστε να διασφαλίζεται αφενός μεν ο εφοδιασμός της χώρας με ηλεκτρική ενέργεια με τρόπο επαρκή, ασφαλή, αποδοτικό και αξιόπιστο, αφετέρου δε η μακροχρόνια ικανότητα του Συστήματος να ανταποκρίνεται στις ανάγκες για τη μεταφορά της ηλεκτρικής ενέργειας, υπό οικονομικά βιώσιμες συνθήκες, προς όφελος της κοινωνίας και του περιβάλλοντος

2. Ο ΑΔΜΗΕ εκπονεί και δημοσιεύει κάθε έτος το Δεκαετές Πρόγραμμα Ανάπτυξης (ΔΠΑ) του Συστήματος Μεταφοράς της Χώρας, έχοντας κυλιόμενο χαρακτήρα, με την υποχρέωση αυτό να εγκρίνεται από τη ΡΑΕ και στην συνέχεια να συντάσσεται σχετική Στρατηγική μελέτη περιβαλλοντικών επιπτώσεων για να ακολουθήσει Απόφαση, μέσω ΚΥΑ, έγκρισης Περιβαλλοντικών Όρων (ΑΕΠΟ). Και όλα αυτά κατ'εφαρμογή της Οδηγίας 2001/42 της Ευρωπαϊκής Ένωσης σχετικά με την εκτίμηση των περιβαλλοντικών επιπτώσεων ορισμένων σχεδίων και προγραμμάτων και την εναρμόνιση της οδηγίας στην Ελληνική Νομοθεσία, δηλαδή την ΚΥΑ αρ. ΥΠΕΧΩΔΕ/ΕΥΠΕ/οικ.107017 (ΦΕΚ/Β/1225/5-9-2006).

3. Σε αυτό το πλαίσιο, εκπονήθηκε το 10ετές ΔΠΑ 2017-2026 και έχει πάρει τις εγκρίσεις του προηγούμενου εδαφίου.

Έκτοτε ακολούθησαν ετήσιες αναθεωρήσεις του εν λόγω ΔΠΑ, με ελάχιστες διαφοροποιήσεις σε σχέση με αυτό και ήδη είναι εγκεκριμένα τα 10ετή ΔΠΑ 2018-2027 και 2019-2028, με τις περιβαλλοντικές εγκρίσεις, να γίνονται με απλό περιβαλλοντικό προέλεγχο.

4. Γενικά, η Ηλεκτροπαραγωγή κατατάσσεται σε δύο μεγάλες κατηγορίες ανάλογα με το είδος των πηγών ενέργειας που χρησιμοποιεί:

Ηλεκτροπαραγωγή από Συμβατικά καύσιμα (κυρίως λιγνιτικές μονάδες με ποσοστό εγκατ. ισχύος 23,6%) και σε **Ηλεκτροπαραγωγή από Ανανεώσιμες Πηγές Ενέργειας** (με ποσοστό εγκατ. ισχύος 34,7%).

Σύμφωνα με το Εθνικό Σχέδιο για την Ενέργεια και το Κλίμα (ΕΣΕΚ) ο μακροπρόθεσμος στόχος για το 2030 είναι ο μηδενισμός του μεριδίου του εγχώριου λιγνίτη στην ηλεκτροπαραγωγή και η ταυτόχρονη αύξηση της διείσδυσης των ΑΠΕ.

5. Το Σύστημα Μεταφοράς στο οποίο αναφέρεται το υπό μελέτη ΔΠΑ, αποτελείται από το Διασυνδεδεμένο Σύστημα του ηπειρωτικού τμήματος της χώρας και των διασυνδεδεμένων με αυτό νησιών στα επίπεδα υψηλής (150 kV και 66 kV) και υπερυψηλής τάσης (400 kV). **Οι κυριότερες συνιστώσες του υφιστάμενου Συστήματος είναι:**

- Οι **Υποσταθμοί (Υ/Σ)** υποβιβασμού τάσης 150kV/MT, οι οποίοι παραλαμβάνουν ηλεκτρική ενέργεια από το Σύστημα Μεταφοράς υψηλής τάσης (150kV), μετασχηματίζουν την τάση από υψηλή σε μέση (20kV) και διανέμουν πλέον την ενέργεια αυτή μέσω του Δικτύου Διανομής. Έως το τέλος του 2019 ήταν συνδεδεμένοι στο Σύστημα Μεταφοράς 203 Υ/Σ υποβιβασμού 150 kV/MT, οι οποίοι εξυπηρετούν τις ανάγκες των πελατών του Δικτύου Διανομής, εκ των οποίων οι 188 περιλαμβάνουν τμήματα υπό την κυριότητα και διαχείριση του ΑΔΜΗΕ.

- Τα **Κέντρα Υπερυψηλής Τάσης (ΚΥΤ)**, τα οποία παραλαμβάνουν την ηλεκτρική ενέργεια από το Σύστημα Μεταφοράς 400 kV και υποβιβάζουν την τάση σε 150kV, ώστε να μπορεί να χρησιμοποιηθεί περαιτέρω από τους Υ/Σ 150kV/MT και να διανεμηθεί. Υπάρχουν συνολικά 14 ΚΥΤ και επιπλέον 11 εγκατεστημένα πλησίον των ομώνυμων Σταθμών παραγωγής και εξυπηρετούν παράλληλα ή αποκλειστικά ανάγκες ανύψωσης τάσης από τις μονάδες παραγωγής προς το Σύστημα 400 kV.

- **Γραμμές Μεταφοράς (ΓΜ)**, στο Σύστημα υπάρχουν ΓΜ υψηλής (66 kV και 150 kV) και υπερυψηλής (400 kV) τάσης διαφόρων ειδών και τύπων.

6. Οι ΓΜ υψηλής (66 kV και 150 kV) και υπερυψηλής (400 kV) τάσης διαφόρων ειδών και τύπων, έχουν συνολικό μήκος, όπως στον πίνακα που ακολουθεί:

ΕΠΙΠΕΔΟ ΤΑΣΗΣ (kV)	ΕΙΔΟΣ ΓΜ	ΣΥΝΟΛΙΚΟ ΜΗΚΟΣ (km)
66	Εναέριες	39
	Υποβρύχιες	74

150	Εναέρειες	8047
	Υπόγειες	267

487

400	Εναέρειες	2742
	Υπόγειες	31
	Εναέρειες ΣΡ	107

Επιπλέον, είναι εγκατεστημένα 200 km υπογείων καλωδίων 150 kV για τη μεταφορά ισχύος εντός των πυκνοκατοικημένων περιοχών της πρωτεύουσας, τα οποία ανήκουν στο Σύστημα 150 kV.

7. Θα σταθούμε στις επιπτώσεις που αναφέρει η μελέτη ως προς τις εναέρειες γραμμές (λόγω της τοπικής σημασίας των).

Σύμφωνα με τη μελέτη επιδρούν δυσμενώς:

- Στο τοπίο.
- Στη βιοποικιλότητα, ιδίως όταν οι ΓΜ διέρχονται μέσα από ευαίσθητα ενδιαίτηματα ή διασχίζουν μεταναστευτικούς διαδρόμους των πτηνών κοκ.
- Λόγω της έκθεσης σε Η/Μ πεδία τόσο για τον άνθρωπό όσο και για τη βιοποικιλότητα. Ειδικά για το θέα αυτό επισημαίνονται τα εξής:
Οι εν λόγω γραμμές δημιουργούν ηλεκτρικά και μαγνητικά πεδία. Αυτές εκπέμπουν κατά τη λειτουργία τους χαμηλόσυχνα (50 Hz) ηλεκτρικά και μαγνητικά πεδία. Τα πεδία αυτά εντάσσονται στη Μη Ιονίζουσα, γνωστή και ως ηλεκτρομαγνητική ακτινοβολία η οποία μεταφέρει σχετικά μικρή ενέργεια, που δεν προκαλεί ιοντισμό, είναι ικανή όμως να προκαλέσει ηλεκτρικές, χημικές και θερμικές επιδράσεις στον οργανισμό.
Οι οριακές τιμές έκθεσης του πληθυσμού στη Μη Ιονίζουσα ακτινοβολία αναφέρονται στην ΚΥΑ 3060(ΦΕΚ)238/2002 «Μέτρα προφύλαξης του κοινού από τη λειτουργία διατάξεων εκπομπής ηλεκτρομαγνητικών πεδίων χαμηλών συχνοτήτων» και τη Σύσταση του Συμβουλίου της Ευρωπαϊκής Ένωσης «Σχετικά με τον περιορισμό της έκθεσης του κοινού σε ηλεκτρομαγνητικά πεδία 0Hz – 300GHz (1999/519/EC)» και από τη Διεθνή Επιτροπή για την Προστασία από τη Μη Ιονίζουσα Ακτινοβολία (ICNIRP).
Με βάση τα παραπάνω στοιχεία, οι εναέρειες ΓΜ δημιουργούν ηλεκτρικά πεδία και μαγνητικά πεδία κατώτερα των ορίων έκθεσης ακριβώς κάτω και 25 μ. παραπλεύρως από τις ΓΜ. Επί πλέον οι επιπτώσεις στην ανθρώπινη υγεία από τα έργα του Προγράμματος αναμένεται να είναι ουδέτερες, από τη λειτουργία των νέων ΓΜ που θα αποφορτίσουν τις υφιστάμενες από την ποσότητα της μεταφερόμενης ενέργειας και θα αποτρέψουν τη δημιουργία μαγνητικών πεδίων που θα υπερβαίνουν τα όρια έκθεσης του πληθυσμού.
- Στην Πολιτιστική Κληρονομιά (παρεμβάσεις σε περιοχές αρχαιολογικής σημασίας κατά τη διάρκεια της κατασκευής ή και κατά τη λειτουργία).
- Στη δημιουργία Ακουστικής Ρύπανσης.
- Στην επιδείνωση της ποιότητας των υδάτινων πόρων. (κατά κύριο λόγο στην φάση κατασκευής).
- Στο Έδαφος και στη Γεωλογία (συμπύεση του εδάφους, αποστράγγιση).
- Στα Υλικά περιουσιακά στοιχεία (όπως οι απαλλοτριώσεις της γης).

8. Το 2019 η συνολική καθαρή ζήτηση της ηλεκτρικής ενέργειας στο ΕΣΜΗΕ ανήλθε σε 52101GWh, παρουσιάζοντας αύξηση κατά 1.24% έναντι του 2018. Τα σενάρια της εξέλιξης της ετήσιας συνολικής καθαρής ζήτησης της ηλεκτρικής ενέργειας (συμπεριλαμβανομένης και της ζήτησης η οποία εξυπηρετείται τοπικά από τη διεσπαρμένη παραγωγή των ΑΠΕ) στο ΕΣΜΗΕ τα οποία έχουν ληφθεί υπόψη κατά την κατάρτιση του ΔΠΑ 2021-2030, είναι τα εξής:

Σενάριο ΕΣΕΚ: Σε αυτό το σενάριο υιοθετούνται πλήρως τα μεγέθη του Εθνικού Σχεδίου για την Ενέργεια και για το Κλίμα (ΕΣΕΚ), λαμβάνοντας υπόψη τον χρονοπρογραμματισμό των υπό διασύνδεση νησιών. Σύμφωνα με το σενάριο αυτό η συνολική καθαρή ζήτηση ενέργειας το έτος 2030 θα φτάσει τις 60.730 GWh.

Σενάριο Αυξημένης Ζήτησης: Το σενάριο αυτό έχει διαμορφωθεί με εκτιμήσεις του ΑΔΜΗΕ βάσει των διαθέσιμων ιστορικών στοιχείων της ζήτησης και δημοσιευμένων προβλέψεων οι οποίες έχουν εκπονηθεί από άλλους αρμοδίους φορείς (μεσοπρόθεσμη εξέλιξη του ΑΕΠ, μακροπρόθεσμες προβλέψεις της ζήτησης κ.ά.), θεωρώντας τις διαθέσιμες προβλέψεις των προμηθευτών. Σύμφωνα με το σενάριο αυτό η συνολική καθαρή ζήτηση ενέργειας το έτος 2030 θα φτάσει τις 66.160 GWh.

9. Η υπό εξέταση μελέτη στους τόμους Α' και Β αυτής, περιλαμβάνει αντίστοιχα, τις Περιβαλλοντικές Επιπτώσεις των Δεκαετών Προγραμμάτων Ανάπτυξης (ΔΠΑ) του Εθνικού Συστήματος Μεταφοράς Ηλεκτρικής Ενέργειας για τις περιόδους 2020-2029 και 2021-2030 και τα οποία αποτελούν αναθεωρημένη έκδοση του αμέσως προηγούμενου αυτών ΔΠΑ 2019-2028 που έχει εγκριθεί.

10. Συγκεκριμένα, το υπό μελέτη ΔΠΑ για την περίοδο 2021-2030 (εμπεριέχει και το ΔΠΑ 2020-2029), αποτελεί ένα επικαιροποιημένο πρόγραμμα ανάπτυξης του ΕΣΜΗΕ σε σχέση με το ήδη εγκεκριμένο ΔΠΑ 2019-2028.

Σε αυτό το ΔΠΑ, εντάσσονται νέες ομάδες έργων που παρουσιάζονται στον ακόλουθο πίνακα:

Κωδικός ΔΠΑ	Έργο	Εκτιμώμενο έτος ολοκλήρωσης
20.1	Έργα ενίσχυσης 150 kV σε υφιστάμενους Υ/Σ και ΚΥΤ (Μέρος IV)	2023
20.2	Έργα ενίσχυσης 400 kV σε υφιστάμενα ΚΥΤ (Μέρος II)	2023
20.3	Διασύνδεση των Δωδεκανήσων με το ηπειρωτικό Σύστημα	2028
20.4	Διασύνδεση νήσων ΒΑ Αιγαίου με το ηπειρωτικό Σύστημα	2029
20.5	Έργα αναβάθμισης υφιστάμενων υποσταθμών	2024
21.1	Ενίσχυση Συστήματος 400 kV στην περιοχή Ανατολικής Μακεδονίας και Θράκης	2027
21.2	Ενίσχυση σύνδεσης Υ/Σ Νευροκοπίου και Σιδηροκάστρου με το Σύστημα 150 kV	2027
21.3	Ενίσχυση σύνδεσης Υ/Σ Αξιούπολης και ΟΣΕ Πολυκάστρου με το Σύστημα 150 kV	2027
21.4	Ενίσχυση σύνδεσης Υ/Σ Κασσάνδρας με το Σύστημα 150 kV	2024
21.5	Ενίσχυση σύνδεσης Υ/Σ Αγιάς με το Σύστημα 150 kV	2027
21.6	Περιφερειακό Κέντρο Συντονισμού για την ασφάλεια (Regional Security Coordinator - RSC) Θεσσαλονίκης	2020
21.7	Ενίσχυση της αξιοπιστίας τροφοδότησης της νήσου Άνδρου	2024

11. Από τον εν λόγω πίνακα έργων προκύπτει ότι στόχος των υπό εξέταση ΔΠΑ είναι:

- Ο εκσυγχρονισμός του συστήματος μεταφοράς της ηλεκτρικής ενέργειας με έργα συντήρησης και αναβάθμισης των υφιστάμενων υποδομών.
- Οι νέες επεκτάσεις του συστήματος, με στόχο να διευκολυνθεί η διείσδυση των ΑΠΕ, καθώς θα εξασφαλίζει την επαρκή διασύνδεση της παραγωγής με την κατανάλωση σε όλη την επικράτεια.
- Η διασύνδεση των υπολοίπων νήσων (ΒΑ Αιγαίου και Δωδεκανήσου).
- Οι νέες διασυνδέσεις με τα Συστήματα Μεταφοράς γειτονικών χωρών (Αλβανία, Βόρεια Μακεδονία, Βουλγαρία, Τουρκία και Ιταλία), στο πλαίσιο του Δεκαετούς Προγράμματος Ανάπτυξης των Ευρωπαϊκών Δικτύων (TYNDP - Ten Year Network Development Plan). Επισημαίνεται ότι υφίσταται Ευρωπαϊκή υποχρέωση, η Χώρα να μπορεί να παροχετεύσει το 15% της παραγόμενης ηλεκτρικής ενέργειας στο διασυνδεδεμένο Ευρωπαϊκό σύστημα μέχρι το 2025.
- Η ενίσχυση του διεθνούς ρόλου της χώρας μας ως κέντρου μεταφοράς ηλεκτρικής ενέργειας, φυσικού αερίου και πετρελαίου.
- Η μείωση των επιπτώσεων του τομέα στις κλιματικές αλλαγές.
- Η ενίσχυση της ενεργειακής ασφάλειας με πλήρη ανάπτυξη των ΑΠΕ, προώθηση της χρήσης εναλλακτικών καυσίμων και αξιοποίηση εγχώριων πόρων

12. Προκειμένου να εξετασθούν και να αξιολογηθούν εναλλακτικές λύσεις, ορίζονται οι ακόλουθοι περιβαλλοντικοί παράγοντες:

Βιοποικιλότητα-χλωρίδα-πανίδα, Ατμόσφαιρα-κλίμα, έδαφος, Τοπίο, ύδατα, θαλάσσιο περιβάλλον, πληθυσμός-ανθρώπινη υγεία, υλικά περιουσιακά στοιχεία, πολιτιστική κληρονομιά, ακουστικό περιβάλλον, αειφορία περιβάλλοντος.

13. Οι εναλλακτικές λύσεις που εξετάστηκαν είναι οι ακόλουθες:

- Η προτεινόμενη-εξεταζόμενη λύση (σενάριο 2).
- Η μηδενική λύση (σενάριο 1). Σύμφωνα με το σενάριο αυτό δεν υλοποιείται κανένα νέο έργο επέκτασης ή ενίσχυσης του ΕΣΜΗΕ και η εξυπηρέτηση της ζήτησης ηλεκτρικής ενέργειας θα εξακολουθήσει να γίνεται από τις υφιστάμενες υποδομές του συστήματος και από τα έργα που έχουν ήδη εγκριθεί στα πλαίσια του προηγούμενου ΔΠΑ 2019-2028, όταν ολοκληρωθεί η υλοποίησή τους.
Η εφαρμογή του εν λόγω σεναρίου, όπως αποδεικνύεται θα επιφέρει σημαντικές αρνητικές επιπτώσεις στο περιβάλλον εξαιτίας της περιορισμένης ενεργειακής απόδοσης του υφιστάμενου συστήματος, η οποία θα οφείλεται στις απώλειες λόγω παλαιότητας των υποδομών (εφόσον δεν θα γίνει εκσυγχρονισμός και αναβάθμιση πολλών εκ των υφιστάμενων υποδομών των Υ/Σ και των ΚΥΤ) αλλά κυρίως λόγω της ηλεκτρικής απομόνωσης των νησιών των Δωδεκανήσων και των νησιών του ΒΑ Αιγαίου.
- Η συντηρητική λύση (σενάριο 3). Αυτή αφορά την εναλλακτική δυνατότητα ηλεκτροδότησης των Δωδεκανήσων και του ΒΑ Αιγαίου σε περίπτωση Αυτόνομης Λειτουργίας με μονάδες Φυσικού Αερίου (ΦΑ), που σήμερα χρησιμοποιούν προϊόντα πετρελαίου, έναντι του προτεινόμενου σχεδιασμού από τον ΑΔΜΗΕ για τη διασύνδεση τους με το ΕΣΜΗΕ.
Και αυτή η λύση, αποδεικνύεται ότι μειονεκτεί περιβαλλοντικά, σε σχέση με την εξεταζόμενη και προκρινόμενη (σενάριο 2).

14. Το υπό μελέτη ΔΠΑ πρέπει να είναι απόλυτα συμβατό με τις προβλέψεις και τις πρόνοιες του Γενικού Πλαισίου Χωροταξικού Σχεδιασμού και Αειφόρου Ανάπτυξης

(ΓΠΧΣΑΑ), σε ότι αφορά βέβαια τον τομέα της ενέργειας και να συμβάλλει προς την κατεύθυνση της υλοποίησής του.

Επισημαίνεται ότι κεντρικός στόχος του ΓΠΧΣΑΑ, είναι η διαφύλαξη – προστασία του περιβάλλοντος και, κατά περίπτωση, η αποκατάσταση και / ή ανάδειξη των ευαίσθητων στοιχείων της φύσης, της πολιτιστικής κληρονομιάς και του τοπίου.

Ειδικά στο Άρθρο 6 του ΓΠΧΣΑΑ, σχετικά με τη χωρική διάρθρωση των στρατηγικής σημασίας δικτύων υποδομών και υπηρεσιών μεταφορών, ενέργειας και επικοινωνιών και ειδικότερα, όσον αφορά τις γενικές κατευθύνσεις για την ενέργεια, σημειώνονται τα ακόλουθα:

«Για τον τομέα της ενέργειας επιδιώκεται: (α) η **πλήρης εξασφάλιση κάλυψης των ενεργειακών αναγκών** σε όλα τα σημεία του εθνικού χώρου (σε συνδυασμό με τη συνεχή προσπάθεια εξοικονόμησης ενέργειας σε όλους τους τομείς),

(β) η **ενίσχυση της ενεργειακής ασφάλειας με πλήρη ανάπτυξη των ΑΠΕ**, προώθηση της χρήσης εναλλακτικών καυσίμων και αξιοποίηση εγχώριων πόρων,

(γ) ο **αποτελεσματικός έλεγχος της περιβαλλοντικής επίδοσης του ενεργειακού τομέα και η μείωση των επιπτώσεων του τομέα στις κλιματικές αλλαγές** στο πλαίσιο και των σχετικών δεσμεύσεων της χώρας μας».

Ειδικότερα, ως προς τις **υποδομές παραγωγής και μεταφοράς ενέργειας**, επιδιώκεται μεταξύ άλλων:

(β) η **αύξηση του ρυθμού διεξόδου των ανανεώσιμων πηγών ενέργειας** στη συνολική παραγωγή ενέργειας, σύμφωνα και με τις ειδικότερες κατευθύνσεις του οικείου Ειδικού Πλαισίου,

(γ) ο **εκσυγχρονισμός των μονάδων παραγωγής ηλεκτρικής ενέργειας από λιγνίτη και η σταδιακή μείωση της συμμετοχής του λιγνίτη** στο ενεργειακό ισοζύγιο

(δ) η **ενίσχυση του διεθνούς ρόλου της χώρας μας ως κέντρου μεταφοράς ηλεκτρικής ενέργειας**, φυσικού αερίου και πετρελαίου

(ε) η **υπογειοποίηση των δικτύων διανομής ηλεκτρικής ενέργειας** στους παραδοσιακούς οικισμούς και τους αρχαιολογικούς χώρους, με πρόβλεψη κατάλληλων χώρων για τους υποσταθμούς διανομής. Επίσης, η **αποφυγή της διέλευσης των δικτύων μεταφοράς από αρχαιολογικούς χώρους και, κατά το δυνατόν, από περιοχές του Δικτύου Φύση (NATURA) 2000 και προστατευόμενα τοπία.**

Επιπροσθέτως, **σχετικά με τις υποδομές ενέργειας (§B.2, άρθρου 6)**, το Γενικό Πλαίσιο, αναφέρει ότι η ένταξη των υποδομών ενέργειας στρατηγικής εμβέλειας στον εθνικό χωροταξικό σχεδιασμό επιβάλλει τις, μεταξύ άλλων, ακόλουθες ρυθμίσεις και παρεμβάσεις:

- Αξιοποίηση για παραγωγή ενέργειας των ιδιαίτερων ενεργειακών πλεονεκτημάτων συγκεκριμένων περιοχών της χώρας, όπου μεταξύ άλλων συμπεριλαμβάνεται το δυναμικό της χώρας σε ανανεώσιμες πηγές ενέργειας,

- Ριζική βελτίωση του συστήματος παραγωγής και μεταφοράς ηλεκτρικής ενέργειας και ιδίως:

- Εκσυγχρονισμό και αναβάθμιση περιβαλλοντική ή και ενεργειακή των υφιστάμενων θερμοηλεκτρικών σταθμών ή και υδροηλεκτρικών σταθμών και δημιουργία νέων σε κατάλληλες θέσεις.

- Αντιμετώπιση των προβλημάτων των ιδιαίτερα ευαίσθητων ενεργειακά (π.χ. μεγάλα αστικά κέντρα, βιομηχανικές συγκεντρώσεις) περιοχών μέσω ενίσχυσης του δικτύου 400kV, 150kV, 66 kV, 20 kV κ.ά. και των αντίστοιχων υποσταθμών, αντιστάθμισης αέργου ισχύος και συστήματος σύνδεσης μονάδων ΑΠΕ και

- Σύνδεση του συνόλου των κατοικημένων νησιών της χώρας με το δίκτυο μεταφοράς ενέργειας του ηπειρωτικού τμήματος της χώρας, δηλαδή με το διασυνδεδεμένο δίκτυο της

ΔΕΗ, τα οποία θα διατηρούν σε εφεδρεία και τις αυτόνομες μονάδες παραγωγής ενέργειάς τους.

- Προώθηση ολοκληρωμένου προγράμματος ενεργειακής εξοικονόμησης (ενεργειακή διαχείριση, βιοκλιματικός σχεδιασμός κτιρίων, ανακύκλωση). Στο πρόγραμμα αυτό περιλαμβάνεται κατά περίπτωση η παροχή οικονομικών κινήτρων για τη χρήση ανανεώσιμων πηγών ενέργειας και την εξοικονόμηση ενέργειας.

B.2 Παρατηρήσεις-Προτάσεις

Με βάση το παραπάνω περιεχόμενο της μελέτης είναι προφανές ότι τα εν λόγω 10ετή ΤΠΑ των περιόδων 2029-2029 και 2021-2030, εξυπηρετούν πολύ σημαντικούς στόχους, όπως τη διασύνδεση με τη νησιωτική Χώρα, τη διείσδυση των ΑΠΕ και μάλιστα ενόψει του γρήγορου ρυθμού απολιγνιτοποίησης, την ενίσχυση της διασυνδεσιμότητας με το Ευρωπαϊκό σύστημα μεταφοράς, μέσω της δημιουργίας νέων υποδομών της αποκλιμάκωσης τα εντατικής λειτουργίας των παλαιών και βέβαια της συντήρησης των υφισταμένων υποδομών.

Ταυτόχρονα η σύγκριση της εξεταζόμενης λύσης σε σχέση με ακόμη δύο, καταλήγει καταλυτικά, υπέρ αυτής.

Τέλος η εξεταζόμενη λύση υπηρετεί και τις απαιτήσεις του Γενικού Πλαισίου Χωροταξικού Σχεδιασμού και Αειφόρου Ανάπτυξης (ΓΠΧΣΑΑ).

Συνεπώς παραμένουμε σε αυτές τις θετικές διαπιστώσεις, καθώς η έλλειψη εξειδικευμένης γνώσης δεν επιτρέπει πιο λεπτομερειακή διείσδυση.

Όμως η συζήτηση αυτή μας παρέχει την ευκαιρία να τεθεί το θέμα της υπογειοποίησης των εναέριων γραμμών ΥΤ που διατρέχουν περιοχές του Δήμου μας, όπως αυτές του Κρουονερίου, της Δροσιάς και της Σταμάτας.

Συγκεκριμένα από την περιοχή:

- Κρουονερίου, διέρχονται δύο (2) εναέριες γραμμές ΥΤ των 440 KV και μία (1) των 150 KV.
- Δροσιάς, διέρχονται δύο (2) εναέριες γραμμές ΥΤ των 150 KV.
- Σταμάτας, διέρχεται μία (1) εναέρια γραμμή ΥΤ των 66 KV.

Σύμφωνα με το εδάφιο 7 της εισήγησης, οι εναέριες γραμμές ΥΤ δημιουργούν σημαντικές επιπτώσεις, πολλές από τις οποίες αγγίζουν την περίπτωση μας, όπως αυτές που αφορούν το τοπίο, τη βιοποικιλότητα, ιδίως όταν οι ΓΜ διέρχονται μέσα από ευαίσθητα ενδιαίτηματα όπως το δικό μας, την Πολιτιστική Κληρονομιά, τη δημιουργία Ακουστικής Ρύπανσης, την έκθεση σε ηλεκτρικά και μαγνητικά πεδία έστω και αν αυτά δεν προκαλούν Ιονίζουσα ακτινοβολία η οποία τελικά μεταφέρει σχετικά μικρή ενέργεια, κλπ.

Επί πλέον, το Γενικό Πλαίσιο Χωροταξικού Σχεδιασμού και Αειφόρου Ανάπτυξης (ΓΠΧΣΑΑ), στο πλαίσιο των προβλέψεων του για τη διαφύλαξη – προστασία του περιβάλλοντος και, κατά περίπτωση, για την αποκατάσταση και / την ανάδειξη των ευαίσθητων στοιχείων της φύσης, της πολιτιστικής κληρονομιάς και του τοπίου (στοιχεία που αφορούν τις παραπάνω περιοχές του Δήμου Διονύσου), δίνει ρητή κατεύθυνση (βλ.εδάφιο 13), για *“την υπογειοποίηση των δικτύων διανομής ηλεκτρικής ενέργειας στους παραδοσιακούς οικισμούς και τους αρχαιολογικούς χώρους, με πρόβλεψη κατάλληλων χώρων για τους υποσταθμούς διανομής. Επίσης, την αποφυγή της διέλευσης των δικτύων μεταφοράς από αρχαιολογικούς χώρους και, κατά το δυνατόν, από περιοχές του Δικτύου Φύση (NATURA) 2000 και προστατευόμενα τοπία”*.

Τέλος υπάρχουν και οι ανάγκες που δημιουργούν οι συνθήκες της κλιματικής αλλαγής αλλά και της πρόληψης των πυρκαγιών, σε συνθήκες περιβάλλοντος, όπως αυτές των περιοχών μας.

Για όλους αυτούς τους λόγους και τους κινδύνους που δημιουργούνται, διατυπώνεται η πρόταση στο υπό συζήτηση ΤΠΑ (2021-2030) του ΑΔΜΗΕ, να συμπεριληφθεί και το έργο της υπογειοποίησης των γραμμών ΥΤ, που διασχίζουν τις περιοχές μας.

Γ) Μετά τα παραπάνω καλείται η Επιτροπή Ποιότητας Ζωής, να λάβει Απόφαση:

Για να γνωμοδοτήσει όσον αφορά τη Στρατηγική Μελέτη Περιβαλλοντικών Επιπτώσεων των 10ετών Τομεακών Προγραμμάτων Ανάπτυξης (ΤΠΑ) των ετών 2020-2029 και 2021-2030, που αφορά το σύστημα μεταφοράς ηλεκτρικής ενέργειας του ΑΔΜΗΕ, διατυπώνοντας τα εξής:

Επειδή η συγκεκριμένη λύση που εξετάστηκε σε σχέση με τις δύο άλες εναλλακτικές λύσεις, εξυπηρετεί πολύ σημαντικούς στόχους, όπως τη δημιουργία νέων υποδομών με τους πολύ σημαντικούς στόχους, της διασύνδεσης με τη νησιωτική Χώρα, της διείσδυσης των ΑΠΕ και μάλιστα ενόψει του γρήγορου ρυθμού απολιγνιτοποίησης, της ενίσχυσης της διασυνδεσιμότητας με το Ευρωπαϊκό σύστημα μεταφοράς, της κάλυψη των νέων αναγκών και συγχρόνως της απαποκλιμάκωσης της εντατικής λειτουργίας των παλαιών γραμμών ΥΤ και τέλος της συντήρησης των υφισταμένων υποδομών, γνωμοδοτεί θετικά, με την παρατήρηση ότι η λύση αυτή για να είναι απόλυτα συμβατή με τις περιβαλλοντικές προβλέψεις και τις πρόνοιες του Γενικού Πλαισίου Χωροταξικού Σχεδιασμού και Αειφόρου Ανάπτυξης (ΓΠΧΣΑΑ), θα πρέπει στο 10ετές πρόγραμμα της περιόδου 2021-2030, να προβλεφθεί η υπογειοποίηση των εναέριων γραμμών ΥΤ στις περιοχές των Δημοτικών Κοινοτήτων Κρουονερίου, Δροσιάς και Σταμάτας, επειδή αυτές δημιουργούν σημαντικές επιπτώσεις, για το τοπίο, τη βιοποικιλότητα, την Πολιτιστική Κληρονομιά, στη στάθμη θορύβου, στην έκθεση σε ηλεκτρικά και μαγνητικά πεδία, κλπ, ενώ ταυτόχρονα εγκυμονούν σημαντικούς κινδύνους από τις δασικές πυρκαγιές που μπορεί να προκαλέσουν και ενόψει μάλιστα των προβλημάτων που δημιουργεί η κλιματική αλλαγή.

Ο Πρόεδρος της ΕΠΖ

Ιωάννης Φωτάκης